

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-7156970
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Ağustos 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

- Liste (5 Adet, 5 Sayfa)
- Cevap Yazısı (79 Adet, 128 Sayfa)

7/1388

**BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN KAYIHAN PALA'NIN
TBMM 7/1388 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

- 1) Atıkların, ciddi bir çevre ve sağlık riski oluşturabilecek şekilde uygunsuz şekilde bertaraf edildiğine dair endişeler dikkati çekmektedir. Bu konuda deprem anından itibaren bölgede atık yönetim planına göre neler yapılmıştır?
- 2) Bakanlığın deprem sonrasında afet atık yönetiminin birinci öncelik olması ve atıkların güvenli bir şekilde yönetilmesini sağlayacak kapsamlı planlar var mıdır?
- 3) Bilindiği gibi Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ne göre yıkıntı atıkları içindeki asbest, boya, florasan, civa, asit ve benzeri tehlikeli atıkların diğer atıklardan ayrı olarak toplanması gerekmektedir (Madde 22). Deprem sonrası yıkıntı atıkları ile ilgili yürütülen çalışmalarda "asbest, boya, florasan, civa, asit ve benzeri tehlikeli atıklar" ayrı toplanabilmiş midir? Bu amaçla hangi çalışmalar yürütülmüştür, bu amaçla kaç personel görevlendirilmiştir?
- 4) Yürütmesi Bakanlığın yetkisinde olan mezkûr Yönetmeliğin "Doğal Afet Atıklarının Yönetimi" başlıklı 44.maddesinde "Basta deprem olmak üzere doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının yönetiminden, mahallin en büyük mülki amirinin başkanlığında oluşturulacak Kriz Merkezi sorumludur. Merkez, olası bir doğal afet durumunda oluşabilecek atık miktarı, bunların kaldırılması ve taşınması için gerekli araç-gereç ve ekipman ile bu atıkların depolanacağı uygun alanlar bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre önceden tespit eder ve gereken hazırlıkları yapar. Çalışmalar hakkında Bakanlığa düzenli olarak bilgi verilir. Mevcut taşıyıcı firmalar ile depolama ve geri kazanım tesisleri Kriz Merkezleri ile uyumlu çalışırlar. Doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının taşınması ve depolanması faaliyetleri Kriz Merkezi tarafından yapılan planlamalar doğrultusunda, ilgili belediyenin sorumluluğunda belediye veya belediyenin yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşlar tarafından yürütülür." denilmektedir. Bu kapsamda deprem bölgesinde kriz merkezleri kurulmuş mudur? Bu merkezler afet atıklar ile ilgili hangi çalışmaları yürütmüştür?

CEVAP:

İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yayımlanan "Türkiye Afet Müdahale Planı'nda" (TAMP) "Afet Enkaz Kaldırma Çalışma Grubu" görevleri arasında;

- Enkaz döküm alanlarını belirlemek,
- Arama ve kurtarma çalışmaları bittikten sonra bina, tesisler ve çevredeki enkazın kaldırılmasını sağlamak,
- Yıkılması gereken hasarlı binaların yıkılması, yıktırılması ve enkazın kaldırılmasını sağlamak, " olup,

Bakanlığımız ise TAMP kapsamında, "Afet Bölgesinde Enkazın Kaldırılmasına Yönelik Koordinasyon" dan sorumlu olarak görevlendirilmiştir.

Dolayısıyla, 18/03/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 44üncü maddesinde *“Başta deprem olmak üzere doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının yönetiminden, mahallin en büyük mülki amirinin başkanlığında oluşturulacak Kriz Merkezi sorumludur. Merkez, olası bir doğal afet durumunda oluşabilecek atık miktarı, bunların kaldırılması ve taşınması için gerekli araç-gereç ve ekipman ile bu atıkların depolanacağı uygun alanları bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre önceden tespit eder ve gereken hazırlıkları yapar... Doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının taşınması ve depolanması faaliyetleri Kriz Merkezi tarafından yapılan planlamalar doğrultusunda, ilgili belediyenin sorumluluğunda belediye veya belediyenin yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşlar tarafından yürütülür.”* hükmü yer almakta olup, buna göre; mahallin en büyük mülki amirinin başkanlığında yıkıntı atıklarının depolanacağı alan belirlenmektedir.

Bakanlığımızca, yıkıntı atıklarının yönetiminin sağlandığı alanların tespitinde; Üniversitelerin Çevre, Jeoloji, İnşaat, Maden ve Harita Mühendisliği bölümü öğretim üyelerinden oluşan akademik komisyon ve ilgili kurumlar ile koordinasyon içerisinde saha ve yerinde inceleme çalışmaları yürütülmüştür. Bu alanlar belirlenirken, sahanın topoğrafyası ve jeolojisi dikkate alınmakta, tarım amaçlı kullanılan arazilerde, içme, sulama ve kullanma suları rezervuarlarında, taşkın riskinin yüksek olduğu yerlerde, yağmur sularının akışını engelleyecek vadilerde veya dere yataklarında, heyelan, çığ ve erozyon bölgelerinde, sulak alanlarda ve korunan alanlarda döküm sahası teşkil edilmemesine dikkat edilmektedir.

Geçici döküm alanlarında yıkıntı atıklarından kaynaklı asbest yönetimine dair Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile koordineli çalışmalar yürütülmektedir. Alanda asbest ölçümüne dair çalışmalar yapılmış olup, tespiti halinde asbestli malzeme bertaraf edilecektir. Halihazırda yıkılmış binalardan kaynaklı yıkıntı atıkları arama ve kurtarma çalışmaları ile delil toplama vb. yasal süreçlerinin tamamlandığı bölgelerde çevresel risk oluşturmayacak şekilde yıkıntı atıklarının Valilikçe belirlenen geçici döküm alanlarına taşınması işlemleri başlatılmıştır. Geçici döküm alanlarında tozumu engellemek üzere toz bastırma sistemleri, su püskürtme işlemleri yapılmakta ve güvenlik amaçlı tel çit teşkili tamamlanmıştır. Bu alanlarda ayırma ve tasnif işlemleri gerçekleştirilirken gerekli çevresel ve güvenlik tedbirleri alınmaktadır.

Atık yağ, pestisit, boya, petrol ve türevi atıklar, tıbbi ilaçlar gibi tehlikeli atıkların, belirlenen alanlarda ayrılması ve çevre lisanslı tesislere gönderilerek bertaraf edilmesi sağlanmaktadır. Beton, tuğla, alçı vb. içerikli atıkların mobil veya sabit kırıcılar ile parçalama, boyut küçültme işlemleri tamamlanarak mümkün mertebe kaldırım, yürüyüş yolları gibi alanların yapımında veya dolgu malzemesi olmak üzere kullanılması sağlanacaktır. Geri kazanımı mümkün olmayan atıkların Valilikçe belirlenen döküm alanlarında uygun olarak bertaraf edilmesi sağlanacaktır.